

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 lt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többsz. r. hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj nincsen külön beiktatásért 30 kr

A debreczeni honvédelem.

Debreczen, aug. 15.

Az 1849. Augusztus 2-dikán Debreczen alatt megvívott csatában elesett hős honvédek sirhalma emlékkövel, vagy oszloppal ellátásának eszméje már az ötvenes években megindult, de az akkori zsarnokuralom miatt természetesen csak a legnagyobb titokban lehetett valamit tenni, mert bűnnek tartották azon időben a legnagyobb hazafiság s a legszembetűnőbb kegyelet érzése is. Midőn azonban az 1860-ik évben a szabadság és alkotmányos élet hajnala pirkadni kezdett, a debreczeni csatában hősihalált halt Szarka huszárszázadosnak a paczi csereerdőben levő magános sirhalma emlékkövére megindította gróf Vay József a gyűjtést a debreczeni Casinóban.

Már néhány nap mulva oly szép összeg gyűlt egybe, mely túlhaladta a szükségletet és így a gyűjtő és adakozók elhatározták, miszerint a gyűjtést még tovább folytatják és a debreczeni csatában 1849. Aug. 2-dikán elesett összes honvédeknek a Hatvan-utczai és csigekertek közt levő siralmát méltó emlékkel jelölik meg. — 1861-ben megbízták Marschalko budapesti szobrászt egy méltó emlék készítésével, ki a luzerni szabadságharczi oroszán mintájára el is készítette a szívébe landza döfést kapott haldokló oroszánt, a mint az ország

czimeres zászlójára borul, nemes fájdalomtól szenvedő arczával.

E közönséges köből faragott oroszán megérkezvén Debreczenbe, a Vecsey Imre akkori első építőmester Piacz-utczai házához szállított, miután 1861-ben az alkotmány ismét felfüggesztetett, a provizorium alatt egy nagy deszkaládban várta a jobb napokat a honvédek jeltelen sirjára szánt emlék. Végre ütött a szabadulás órája. 1867-ben a nemzet kibékült királyával s az alkotmány helyreállított. Első gondolata volt a debreczeni hazafiaknak a kegyelet adóját leróni a jeltelen sirhant alatt nyugvó hősök emléke iránt, és felállíttatni a honvéd temetőben a kőoroszlánt, mely oda volt rendeltetve úgy a gyűjtők, mint az adakozók is azon célra gyűjtöttek és adakoztak. — Azon időben a társadalmi mozgalmakat Debreczenben azon férfiak vezették, akik az emlékkert társulat élén állottak. Miután az emlékkert már megvolt, de emlékek nélkül, az irányadó körök elhatározták, hogy ezen kő oroszánt, mely addig egyedül jelképezte városunkban a szobrászati művészetet és hazafias kegyeletünknek Symbolumát, ideiglenesen az emlékkertbe — a nagytemplom és Collégium közé állíttassék fel, annyival inkább, mert a honvédelem rendezetlen állapotban volt — és mert azt akarták, hogy a város lakossága és a Collégiumi

Nemes tanuló ifjuság itt gyönyörködhessek az emlékekben teljesen árva városunknak közepén ez egyetlen szoborban. De már akkor ki lett mondva — s erről tanuskodnak az emlékkert társulat akkori jegyzőkönyvei, hogy a kőoroszlán valódi rendeltetési helyére a honvédelemetemben levő Nagy Sirdomb tetejére fog idővel helyeztetni, — itt benn az emlékkertben pedig egy diszes «szabadság emlékoszlop» fog felállíttatni — mely a szabadság eszméjének dicsőítése és megörökítésére fog szolgálni.

És úgy is lön. A haldokló oroszán mostani helyére a nagyobbik emlékkertbe felállíttatott és 1867 aug. 2-án a kegyeletnek magasztos ünnepségei között lepleztetett le. A kőoroszlán nyugtalmazata egy sziklából egybealkotott emelkedésre helyeztetett, melynek közepét egy paizslap fedi. Erre eredetileg a latinszövegű felírás volt tervezve: »Patriacaeso!« azonban utóbb a felírás elhagyásával csupán a debreczeni csata napja MDCDCXLIX Aug. 2. lett bevésve, — a mint a mai napig is látható.

Ide zarándokolt ettől kezdve a debreczeni kegyeletes közönség minden minden nemzeti ünnepély alkalmával, itt buzditotta a lelkes főiskolai ifjuság szónoklat és dallal úgy a hallgatókat, mint önmagukat s nem egy ma már élte delén levő főisk. volt növendék emlékezik

Dal a dalért.

— Üdvözlétül Arad vendégeihez. —
A «Debreczen» tárczája.

Hol a vándor olykor, szilaj szent haraggal,
Emberkéz-emelte Golgotára lép:
A jövőért dallal harcizók csapatja,
Falaink között im üdvözölve légy.
Rég várunk reátok, jöttök valahára.
Reátok gondolva vártuk e nyarat.
Jöjjetek csak szívvél, hadd szorítson szívre
A felszázad óta gyászoló Arad!

Tudjuk ám, mit hoztok: bűbáját a dalnak,
Mely átjár tüzként csontot és velőt.
Szent, hatalmas fegyver! A kezdődő harciban
Ti lesztek az első diadal nyerők.
Új élet derül ránk! Magyarország napja
Kipillant a sűrű felleggyász alól . . .
Mert a félelem már? Ajkatok dalában
Születő dicsőség siró hangja szól.

Oh daloljatok csak! . . . Egy szörnyű órában
Szentté lett itt minden talpalattnyi tér.
Októberi reggel, pusztuló avarra
Vertanuk szívéből szívargott a vér.
S hőscink szent földjén, e silány időben
Arvákat rabol meg számító család:
Régi bánatunkon szegyetűz is lángol,
Oh daloljatok csak! Ó! a hallgatas.

Vagy ti nem tudnátok, mesteri a dalnak,
Hogy közöttünk miről énekeljete?

Oh a szabadságról, mely nélkül nincs nemzet,
Mely nélkül az ember sorvadó beteg!
Csak a szabadságról, mely a multat nézi,
Hogy azon a jövőt építhesse föl.
Harczról zord tusáról, melylyel a magyar még
A rá leskelődő ellenségre tör!

Oh daloljatok hát! Itt az idő! Megjött!
Volt valaha? most lesz még nagy a magyar
Ifjúi erővel diadalra száguld,
Sujtó villámlással, mint a zivatar.
Boldog ki megéri azt a fényes reggel,
Mely hozza magával a nagy ünnepet.
Oh daloljatok hát, ajkatok dalában
Velünk jólöre ünnepeljete!

Mondjatok dalt nekünk, eget verdeső dalt,
Magyarok istene ott fönne hallja meg!
Mit ezerév óta tőle mindig kérünk:
A szegény hazának végre adja meg.
Mondjatok dalt nekünk, miglen lelkeinken
Égi lelkesülés tüze nyargal át.
Daloljatok százszor azt a régi nótát!
A vihar siralmát: Rakóczi dalát!

A jövőért dallal harcizók csapatja.
Falaink között im üdvözölve légy!
El ne feledjete, hogy a vándor itten
Emberkéz-emelte Golgotára lép.
Azt a régi nótát! Hadd vigadjon sirva
A felszázad óta gyászoló Arad.
Miért sietnétek? Hiszen olyan régen
Reátok gondolva vártuk e nyarat.

Csécsi Imre.

Látott-e engem játszani az apám?

— Visszaemlékezés. —

Irta: **E. Kovács Gyula.**

«Ha az a fiu szemem elé kerül: a dupla
puskám egyik csövét belé, a másikat magamba
eresztem!»

«Legyen inkább sintér, mint színész!»
«Bakkancsot füzetek a lábára! Ha nem
tehetek egyebet: besoroztatom osztrák katonának!»

Az a fiu, akiről e nem minden jelentőség
nélküli mondatokban szó van: az a fiu
én vagyok. Az a valaki pedig, aki e velős,
tartalmas konstrukciókban beszélt: az a valaki
az én aított, megboldogult apám.

Színészé szokésem után az első esztendő
közben, azoktól, akik személyesen beszéltek
rólam, apámmal: örökké csak e dörgedelme
valamelyiket hallhattam. Küzdelmeim zajába,
hogy szingazdagabbnak tünjek föl, e sötét,
— nehéz akkordok zugtak bele koronként.

Micsoda roppant időnek kellett eltelti
addig, míg ez az ő rendíthetlenné látszó
szikla keménysége annyira lágyult, hogy
engem megnézzen, hogy eljőjön a színházba,
azért, hogy meglássa, mit mivel ott a deszká-
kon az az ő Istentől elrugaskodott, meg-
tagadott, kiátkozott fia, az a — «komédias.»

Mert kilencz esztendő leforgása után
keblére ölelt, — sőt meg is csókolt ugyan.
Sőt egészen tisztáztuk is egymás közt a multat,

vissza kegyeletteljesen a kő oroszán előtt lefolyt hazafias ünnepélyekre.

A honvédtemetőben ezalatt jeltelen állott a nagy sirhalom, — várva — némán, lemondólag, hogy mikor fog már a részére készült emlékhöz hozzájutni. Néhai B o r o s Sándor lelkes hazafi és lakostársunk utoljára is megunta a hasztalan várakozást, és ugyanazon kertben egy kisebb halmor, mely alatt azonban egyetlen harcos sem nyugszik, szép felirású díszes márványkövet állíttatott saját költségén, hogy még is hadd tudja meg az idevetődött idegen vándor, kit takarnak a szomszédos nagy sírdomb hantjai?

Mint minden évben, úgy tavaly is, kizárándokolt a főiskolai ifjuság és nagyközönség a honvédtemetőbe s akkor azon remények között jöttünk haza, hogy talán jövőre, vagyis az 1848-ik év félszázados megünneplése alkalmával nem lesz jeltelen a nagy domb. Kint voltunk az idén is. Ujabb csalódás ért fájdalmat.

S ennek élénk kifejezést is adott egy ősz polgártársunk, ki így kiáltott fel: *49 esztendeje egyetlen alkalmat sem mulasztottam el, a midőn a honvédtemetőbe kijött a közönség, hogy én is ki ne jöjsek s ugyanannyi éve tűnök rajta, hogy én teremő Istenem, ugyan mi lehet annak az oka, hogy Debreczenben a legutolsó koldusnak is tesznek legalább egy kis fejfát és csak a szegény honvédeknek, kik a hazáért ontották véréüket, áldozták életüket, nem jut semmi emlék! Most már az 50-ik ébe lépünk, nem szeretnék már úgy kimulni ez árnyékvilágból, hogy meg ne érjem a nagy sírdomb felmagasztalását.*

Az öreg hazafi sohajtása talán most

már nem talál siket fülekre!? A városi tanács, mely minden év Aug. 2-án küldöttségileg képviselteti magát, az idén is megjelent a Komlóssy Arthur főjegyző, B é s z l e r Károly és K i r á l y Gyula tanácsnokok és C s ó k a Sámuel jegyzőből álló küldöttség által, melynek vezetője a főjegyző, a napokban adta be jelentését és indítványát a városi tanácshoz. E beadványt, tekintve annak városunk lakosságára kiváló fontosságát — egész terjedelmében közöljük az alábbiakban:

Tekintetes Tanács!

Vonatkozással a 7536—1898. sz. tanácsi megbízatásra, van szerencsém jelenteni, miszerint az 1849. évi Augusztus 2-án megvívott szomorú, de egyszersmind dicső emlékü debreczeni csata evforduló napjának ünnepélyen K i r á l y Gyula és B é s z l e r Károly tanácsnok urak és C s ó k a Sámuel aljegyző polgm. titkár urral együtt a város hatósága képviselőjében megjelentünk és úgy az emlékkertben, mint a honvéd síroknál végbement ünnepségeken részt vettünk.

A midőn ezt tudomásvétel végett bejelentem, egyszersmind tisztelettel emlékeztetbe hozom a tekintetes tanácsnak, hogy mostanhoz egy évre, vagyis 1899. Aug. 2-án félszázados evforduló következik, a mikor már csakugyan elérkezettnek láthatjuk a még mindig jeltelen honvéd sírdombnak emlelkel való ellátását.

Ennek végbevitelére kötelez bennünket a hazafiúi kegyelet egyrésztől, de másfelől a tekintetes bizottsági üggyütésnek is azon több ízben kifejezett óhaját, mely szerint az 1848—49 diki dicső emlékü évek félszázados evfordulóját városunk lakosságának érületével megegyezően és méltóképen ün-

nepeljük meg, ne csupán szívünk érzelmeinek kifejezése, hanem a késő utódoknak példa nyújtás végett maradandó külső emlékek felállítására által is.

Ugyanezért tisztelettel indítványozom, miszerint az 1849. év Aug. 2-án végbement szomorú emlékü debreczeni csatában elesett honvédek jeltelen sirhalma fölé emlék állíttassék és pedig az e célra közadakozás útján a 60-as évek elején készült — de csak 1867-ben felállított s ideiglenesen a nagytemplom és collegium közötti emlékkertbe helyezett haldokló kőoroszlán vitessék ki a honvéd temetőbe s állíttassék fel a nagy sirhalom tetejére, melyen ezen emlék felállítására az alapozás már évtizedekkel ezelőtt lerakatott — de azóta hiába várja a kegyeletes közönség az emlékek oda áthelyezését. Az oroszán emlékhelyére pedig állíttassék fel egy szabadság emlékoszlop, mely célra már jelenleg egybegyűjtött és városilag kezelt 7623 frnyi összeg áll rendelkezésre.

A midőn e kegyeletes tények végrehajtását sürgősnek jelzem, tisztelettel javasolom, hogy a polgármester ur öngyűsége elnöklété alatt már kiküldött bizottságnak egybehívását elrendelni méltóztassék.

Tisztelettel
Komlóssy Arthur
főjegyző

Reméljük, hogy a városi tanács és különösen annak ősz polgármestere, ki maga is dicsőséggel viselte a honvéd nevet és résztvett a szabadságharcban, nem zárkózik el a közvélemény hangos követelményeitől és megteszi a legsürgösebb intézkedéseket — s mielőbb egybehívja az elnöklété alatt egybealkotott bizottságot.

Honvéd.

különösen első kibékülési ünnepélyes családi ebédünkön, mely Nagy-Ecseden több kedves rokon jelenlétében folyt le, mikor is egyszer így szóltat meg apám:

— Hat remélem fiam, hogy most már nem haragszol rám azért, hogy akkor én rád úgy haragudtam.

— Dehogyan apám: Nem volt, nincs és nem is lehet nekem arra jogom soha.

— mert fiam! Értsd meg! Ha gróf Károlyi lettem volna: mehetél volna én felőlem Parisba, Londonba vagy az öt világrész akármelyikébe oroszán, tigris vadászatra vagy akármire; ha eszedre tetsz, majd haza jössz; itthon minden kényelemmel vár az ősi kastély, a nagy dominium; dolgozol, lóggázod a labadat, amint kedved tartja, s nmi közöm hozzá. De fiam én csak Kovacs Miska voltam akkor is, mint most, nem gondolhattam egyebet, mint azt, hogy elpocékolod ifjuságod arany idejét, eszedre tetsz bizonyosan te is, haza jössz te is. Életemben nyomorultan, de itthon nincsen egyéb, mint ez a szegény parochia, melyben nem vár egyéb read, mint egy koldus tarisznya, egy koldusbot s nki indulhatsz a németek által kirabolt koldus Magyarországnak. Nem volt igazam?

Hát hogy egészen megnyugtassam apámat, azt mondtam, hogy ha én innen ebből a jelenből visszatekintve arra a szóban forgó multra, azt látom, hogy apám akkor engem minden habozás, ellenvetés nélkül eresztett utamra: már réges régen arról lettem volna meggyőződve, hogy sohase szeretett, mert ha igen: akkor nem bocsátott volna neki csak úgy Isten szabadjára a színészi pályára végtelen esélyinek. És ekkor most mi természetesebb, mint az, hogy lelkem mélyén okvetlenül én haragudnám apámra.

Hogy e nyilatkozatom mennyire megnyug-

ta'ta őt kitünt másnap a Szalkai vasáron, hol Dezsőffy József így szólott apámhoz:

— Na szent atyám! Küömb ember lett a fiu mint az apa.

— Nem baj. De azt mondta tegnap az asztalnál, hogy ha akkor én nem haragudtam volna ő ra, úgy most ő haragudnék én reám.

Ezzel tehát egészen szent lesz ugyan a béke köztünk, de hogy a színpadon mint játszót valamely szerepben megnézzem arra nem mutatott semmi vágyódást; és én mar meg is nyugodtam abban hogy neki az én színészi mivoltommal semmi köze: nem bánja Ki vagyok? Mi vagyok? Fia vagyok: szeret. Talán jobb is így. Hát ha nem tetszeném neki. Az meg tán majd fájna.

És meg is.

Szökése után huszonhárom év múlva megnevezett. Mégis.

Nagy Károlyban vendégszerepeltem. Ő Nagy-Ecsedi pap volt. Budapestről egyenesen haza hajtattam Ecsedre. Másfél napot töltöttem otthon. Aztán visszamentem Károlyba, fölleptem — talán Bánkbanban: erre nem emlékszem tisztán, de azt tudom biztosan, hogy a második föllepő szerepem Othello volt. Már fel vagyok öltözve; néhány perc meg és kezdődik az előadás. Az arcomon motoszkálak a tükör előtt. Látom, hogy kigyúlt képpel siet felém Jagó megfordulok.

— Mi az? Jagó Bágyoni volt régi czimborám.

— Itt van az apád!

— Lehetetlen! Kimelegedtem. — Nem hiszem. Hiszen te nem is ismered. — Ki mondta?

— De biz' ismerem. Ott ül Csanádi János az árvaszéki elnökkel a zártszékben. Ha nem hiszed, nézd meg, gyere!

Odamegyek az előlfiggő nyiladékához. Csakugyan ő ő! Csodálatos képen éreztem magam. Nem örültem, félt m. Jó hogy csemetek. Feledtem mindent s játsztam a mint tőlem kelt. Annyi bizonyos, hogy ez este tapsnak kihívásnak hanem magamért örültem, hanem az apámért meg Csanád baciért kit végtelenül szerettem, mert tudtam, hogy ő legkedvesebb barátja apám k. És örültem még Meszar Mihály sóroremért, a merki papért is, a kit később szinte észrevettem az apám közelében. Levélközve sietve kérdezősködtem utá k a »Szarvas« vendéglősnél — Bz' azok baba mentek — szép holdvilág van — volt a rövid válasz egyik Mekre másik Ecsedre.

Ma, ebben ismét apámra ismerem gondoltam magamban. — Ez kedden lehetett. Szombaton Hamletet játszom. Jutalomjátékom. Este bankett. Apám ismét benn van. Megöz. Részt vesz az ünnepségen Boldog. De neki az esik legjobban, hogy a már megboldogott Ujfaluassy Sándor, akkor meg csak főjegyző, — a kit ő igen nagyra becsült — szinten jelen van. Éjtél után három óra. Oszlunk. Főmegyünk. Lefekszünk. Főkelünk. Csöngetnek.

— Na apám, ez engem hív. Meg ma játszom, Bucsú előadás. Itt marad?

— Nem fiam! Vasárnap van. Otthon akarok lenni.

Sokat szerettem volna mondani de csak ennyit tudtam:

— Kedves apám én kimondhatatlanul boldognak érzem magam, hogy — hogy így — így vagyunk, ahogy vagyunk.

— Szervusz fiam! Szervusz! Két nagy könycsépp kezdett pillájára ereszkedni. Elfordult, hogy ne lássam. De már késő volt láttam.

Isten áldja meg kedves apám! Juliuban

BELFÖLD.

Belügyminiszteri önkénykedés. Hogy Perczel Dezső belügyminiszter igen gyakran megengedi magának a legszélsőbb önkénykedést s a hol terrorizálni akar, ott nem riad vissza a hatalom eszközeinek igénybevételétől, arról már többször tett tanúságot. Legutóbb abban leli kényuri örömét, hogy egymásután tagadja meg a belügyminiszteriumhoz folyamodó egyesület alapszabályainak jóváhagyását. Ezen eljárást eddig csak a földmives-egyletnek alkalmazta, ujabban azonban más egyesület alapszabályait se hagyta jóvá s így jóváhagyás nélkül érkeztek vissza legújabbán: a mohácsi munkásképző-egylet, valamint a temesvári kereskedelmi alkalmazottak egyesületének alapszabályai. — Az indoklásban azt mondja a miniszter, hogy azért nem hagyhatók jóvá az alapszabályok, mert az azokat betervező egyesületek nem az azokban előirt, hanem leplezett célok szolgálatában szándékoznak működni. — Mi is abban a véleményben vagyunk, hogy a hazafiatalan, nemzetközi szocializmus üzemeltet meg kell akadályozni, amde az az ut nem alkalmas arra, melyet a belügyminiszter követ. Mert ha egy minden törvényes kellékeknek megfelelő alapszabálytervezetet benyújtanak hozzá, azt kötelessége jóváhagyni. Igenis, azután ellenőrizze ezeket az egyesületek működését s ha állam- vagy törvényellenes üzelmeket lát, azokat torolja meg; de mai eljárásával egyrésztől csak azt éri el, hogy azok az egyesületek, melyek célja a szocializmus, ezután titokban s az ellenőrzés kijátszásával folytatják üzelmüket; másrészt pedig visszariasztja a polgárokat a nemes czélú szövetkezésektől is.

A királyi döntés.

Budapest, aug. 14.

Csak mára várható a királyi döntés arra nézve, hogy Bánffy, Thun, avagy Goluhovszki javaslatát hagyja-e helyben. Mert tudva evőleg mindegyiknek külön javaslata van. Goluhovszkié közvetítő javaslatnak tekinthető.

A külpolitikai s nagyhatalmi érdek szempontjából annyira ellene van az önálló vánterületnek, a melyről elismeri, hogy ez logikus folyamánya a törvénynek, Bánffy álláspontjának, hogy inkább a nyelvrendeletek fölfüggesztésével óhajtja akcióképessé tenni az osztrák Reichsrathot. Ő felsége ma Bánffyt csaknem másfél órai kihallgatáson fogadta. Holnap újra fogadja Bánffyt, Thunt, sőt ő felsége elnöklése alatt miniszteri értekezlet lesz, melyen a miniszterelnökön kívül részt vesznek Goluhovszki, Kállay, Kaizl, Berenreuther és Lukács miniszterek.

Egybehangzó jelentések szerint holnapra várható a döntés.

Addig a miniszter urak egymás közt tanakodnak, intrikálnak és kapacitálnak, hogy valami kompromisszumot süssenek ki. Bánffy-Kállay-harczról szólnak a tudósítások, a mi reánk nézve különösen érdekes, Kállay lévén az örökös miniszterelnök — jelölt, valahányszor kormányválságba esünk. A differencia közöttük az, hogy Kállay nem látja semmiféle akadályát az újabb provizóriumnak, sem Bánffy nyilatkozataiban, sem a legutolsó provizóriumos törvényben.

Bánffy ma Thunnal is hosszasan értekezett, meg pedig Bánffy szállásán. Még sem vehettek össze olyan nagyon.

Az udvarhelyi levél.

Budapest, aug. 13.

Egy és más tekintetben még sok szóra ad alkalmat Haller János udvarhelyi főispán ismert levele, melyet Ugron Zoltánhoz intézett. Jellemzi ez a levél a hivatalos hangnak megfelelő durvulását s bemutatja a főispáni önkényt és elbizakodottságot a maga visszataszító valóságában. Mert nem e kicsinyeskedő, szinte gyerekes hetvenkedés, de czysersmind jogtalan hatalmaskodás, hogy a főispán egye-

nest előírja a közigazgatási bizottság tagjainak milyen papírost használjanak, hogyan stilizálják hivatalos bejelentéseiket, minő udvariasági formákat tritsanak szem előtt, a nélkül, hogy erre nézve bármiféle törvény, szokás vagy rendelet intézkednék. Az udvarhelyi levél etikett, amint azt Haller ur szeszélyesen megalkotni kívánja, szinte a török basákra emlékeztet, kiknek nagyvási hóbortja azonban legalább alapult valamin, ha más nem, úgy az erőszakon. Haller ur is annyira benne van a hatalmaskodásban, hogy ily komikus és önkényes kirugaszkodásokra sem resteli magát ragadtatni.

A kisdud levele ügye nem tűnik le a napi rendről. Udvarhelymegye közigazgatási bizottságának aug. 10-en tartott ülésén Ugron Zoltán még a tárgyalás előtt szóba hozta a famózus esetet. A főispán veledkezésében csak arra szorítkozott, hogy az ő levelének nem volt személyes éle. A bizottság egyik hypermamelák tagja erre azt indítványozta, hogy Ugron Zoltán eljárása felett fejezzék ki felháborodásukat. A kis hamis nem érte el célját. A bizottság többsége ugyan hivatalnok, de azért a naiv indítványra csak Haller ur legszűkebb társasága szavazott s így nem fogadták el. Ez is nyilvánvalóvá teszi, hogy még a kormánypart emberei közül is sokan elítélik a főispán eljárását.

Ugron Zoltán a főispán határozatát — mint már említettük — megfelebbezte a belügyminiszterhez. — Ugron felebbezése így hangzik:

Nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszter ur!

Udvarhelyvármegye főispánja, mint a közigazgatási bizottság elnöke, idei 1622 kgy. sz. a másolatban ide mellékelt határozatot hozta, mely ellen mély tisztelettel bátorodom Nagyméltóságodhoz előterjesztéssel élni s az alább kifejtett indokok alapján ezen minden törvényes alapot nélkülöző önkényes határozatnak teljes egészében való hatályon kívül helyezését kérem.

Kegyelmes Uram! A közigazgatási bizottságról szóló 1876: VI. t. cz a bizottság tagjainak az ülésekről való elmaradásukra vonatkozó igazoló jelentésére nézve semmi kötelező

latjuk egymast! Haza megyek s kezét csókajaimmal, könnyeimmel borítva, boldogan rohantam ki a szobából. Haza ment.

És lejátszom a bucsu előadást is és visszatértem Budapestre A Nemzeti Színház nyári szünete beálltával újból haza siettem Nagy-Ecsedre. Három hetet töltöttem otthon. Ez idő alatt történt egy este, hogy kivételesen kedve kerekedett az én öregemnek arra, a mire nem szokott csak ritkán. Vacsora után elkezdünk borozgatni. Borozgatni, szivarozni nem szeretett csak társaságban. Az emberek megválogatásában kissé kényes lévén, gyakran tennie nem is lehetett. A magokban ivókat határozottan megvetette. Tíz óra felé észrevettem, hogy anyám álmos. Indítványoztam, hogy az ebédleiből vonuljunk az utcai nagy szobába. Az apám alvó szobácskája úgy is abból nyílt. Ott aztán nem zavarjuk a házat, lefeküdhettek mind. A bort behozták, szivarjaimat előszedtem s újból neki eredtünk a felbeszakított beszélgetésnek. Hogy ne jutott volna eszembe Petőfi:

Borozgatánk apámmal
Ivott a jó öreg
A kedvemért ez egyszer,
Az Isten áldja meg!

Mi mindenről folyt a szó, nagyon jól tudom, le is fogom írni, de most csak azért fogtam tollat, hogy megfeleljek egy némely jóakaratu kérdésre, hogy t. i. látott-e engemet játszani az apám? Hát a mint jelzém, látott: de hogy tetszettem-e neki: azt ma sem tudom bizonyosan, mert arról nem nyilatkozott csak a látott két darabról Othellóról és Hamletről.

Közeledett az éjfé. Az eső már egy óra óta zuhogott ott körül. A szél a vizes akác

zombozatokkal erősen csapkodta az ablakot, Nem zavart bennünket. Sőt nekem végtelen jól esett. Ki nem szereti hallgatni enyhe hajlék ölen a szél zugasát, az eső zuhogását? Eimentem, hogy szólnézzek. Korom-fekete sötét mindenfelé, sehol csak egy szikrányi világ. A szél s eső zugasába beleveri az óra a tizenkettőt. Felejthetetlen fenséges regényes éjszaka! Bemegyek vissza.

— Apám! Nagy-Ecseden nincsen ébren senki, csak a pap meg a fia. Jelentem boldogan.

— Nem baj fiam. Ritkán esik. Aztán ki tudja esik-e még valaha? Ül le! már csak el mondom, mit itthonletted óta majd mindennap akartam.

— Hallgatok apám.

— Hát tudod, hogy mikor itt játszottál Károlyban megnéztünk Mészár bátyáddal. Én vittem be őt én is hoztam haza. — Mikor a színházból kijöttünk, be volt fogva, felültünk és megindultunk azonnal.

Nem szólottunk mi egymáshoz az uton egyetlen árva szót se, mintha csak előre azt tettük volna fel magunkban. Mikor Mérekre értünk, a parkhiája kapujában leszállott: szervusz! jó éjszaka! mondá — jó éjszaka! szervusz! vi. zonzám s jöttem hazafelé, újból magamba merülve. A mivel jöttem, azzal a gondolattal aludtam el itthon.

— Mi lehetett az apám?

— Azóta nem láttam Mészárt, nem lérdézhettem ki. De megesküdném rá, hogy az alatt a három óra alatt, a míg némán egymás mellett ülve jöttünk mind a ketten, egy ugyanazon dologról gondolkodtunk. Azt gondoltam ugyanis magamban fiam, újra meg újra azt a kérdést ismételttem a lelkem mélyén: honnan az Isten csodájában vettél te megadba ezt a komédiás természetet? Végig meg végig

mentem az életemen, át meg át fürkésztem életemnek minden szakát, apróra szedtem az ifjuságomat; tizenhat éves koromban — annyi voltál, mikor itt hagytál ugy-e? Tehát tizenhat éves koromban én pápai diák voltam. Hat akkor annyi történt velem, hogy pár forint tal a zsebemben elmentem az »agyaglik« nevezettű muató helyre. Összekeveredtem a színészekkel. Nem volt sok pénzem, de annyi volt, hogy bort fizethettem nekik reggelig.

Aki elsőnek látszott köztük, azzal nagyon összebarátkoztam; annyit beszélt a fülemben egész éjjel, hogy legyek színész, hogy ugy tettsz, csakugyan az is leszek. Mikor hajnali 5—6 óra tájban elváltunk, abban állapodtunk meg, hogy legyek én reggel kilenczkor a ház előtt, a mékben ő lakik, ő majd kijön s elvezet engem a színészdirektor lakására, ott aztán rendbe lesz minden, megmondjuk, hogy diák vagyok, meglát, megnéz és ész nélkül bevesz egyszerre.

De fiam, mikor én kialudtam magam, a színészi szándék úgy ki ment az én eszemből, mint az álom a szememből. Kinevettem magam. Felé se mentem. Soh' se láttam belőlök egyet is. Hogy színész legyek, az a gondolat aztán meg se fordult az én agyamban többé soha, csak egy pillanatra sem. Ezért azt a komédiás természetet belőlem, az én véreimből nem vetted, nem vehetted, mert én bennem ugyan abból nem volt egy lesett csöpp sem, hanem vetted, szoptad igenis az anyád tejből az a sok bolond román olvasás, az a sok ördögadta vers, versifikálás!

— Nem baj az apám.

— Nem, nem! Most már nem. De baj lehetett volna. De hadd folytassam csak azokat az én akkori gondolataimat. Nagyon nagy figyelemmel hallgattam én azt a két darabot. Egy másik kérdés is támadt bennem az első

formát elő nem ír s bizottságunk sem tett ez irányban intézkedéseket. E tekintetben tehát csakis az itteni s más vármegyék közigazgatási bizottságánál is fennálló azon gyakorlat lehet irányadó, mely szerint még az egyszerű nyílt levelezőlapon tett bejelentések is formai szempontból nem kifogásoltattak, sőt eddigelé a közigazgatási bizottság elnökehez, mint magánszemélyhez intézett magánlevélben s magántermeszetű közlések közt mellekesen felmeltett bejelentések is elfogadtattak és tádomásul vétettek. Mindaddig tehát, míg a közigazgatási bizottság elvi határozattal a bejelentés kötelező formáját meg nem állapítja, ez iránt kizárólag az en személyemet illetőleg jövőben beadott jelentéseimre nézve ily rendeletet intézni maga a közigazgatási bizottság is jogosult nem lehet. Batorkodom még itten megjegyezni, miszerint magánfelek által egyszerű levelezőlapon Nagyméltóságodhoz intézett beadványokat es panaszokat Nagyméltóságod is el szokott fogadni s azok alapján igen gyakran intézkedett; sőt Nagyméltóságod egyik utóbbi közegészségügyi rendelete alapján egyes betegségekről teendő hivatalos bejelentéseknél a levelezőlapalaku jelentések tisztán hivatali kötelekben is gyakorlatban vannak.

A vármegye főispánjának idei 1622. kzb. szám alatt hozott határozata még azon esetben sem állhatna meg, ha a főispánnak ilyes rendelkezés egyáltalán jogában állana is, ámde a főispánnak hatáskörében sem áll ilyes rendelkezések kibocsátása, mert az 1876: VI. t.-cz. 19. §-a értelmében elnökiileg csakis sürgős természetű ügyek levén elintézhetők, kérdéses bejelentés, mint éppen nem sürgős természetű — a mint ez jelzett t.-cz. 76. §-ának szelleméből is önként foly — feltétlenül a közigazgatási bizottság plenuma elé tartozik s így jelzett 1622. kzb. sz. főispáni határozat mar magában törvénytelen és semmis.

Nméltóságú m. k. Belügyminister Ur! Szóban forgó főispáni intézkedés kiadványának szokatlan modora és hangja kisse felhívja a b i r a l a t o t, mely tisztelettel bocsánatot kerek tehát Nagyméltóságodtól ha e tekintetben az előttem álló pelda után indulva előterjesztésemben a tárgyhoz való szoros ragaszkodás — s a hivatalos beadványok szokásos keretén — izlésem s szokásom ellenére — ez egyszer — kivételesen tovább

mellé. Tudniillik. Tegyük fel, — tusakodtam tovább — tegyük fel, azt a képtelenséget, hogy valami el nem képzelhető véletlen miatt, valamiképpen mégis színésze lettem volna: vajjon tudtam volna-e én azt a két szerepet játszani? És fiam, azt mondod neked, hogy Othellót tudtam volna. De azt a másikat, Hamletet azt nem. Érzem, hogy abból már egy szót se bírtam volna úgy kiejteni a hogy kell. Pedig, pedig sokkal jobban szerettem Hamletet, mint Othellót.

— He yes, helyes! Nagyszerű. Lám apám csak ezt a két darabját látta annak a leg híresebb angol remekműnek s ime egyszeri látásra rájött arra az igazságra; egyszerű szavaival kifejezte azt, a mit egy nagy műtanár Schakkespere tizennyolcz darabja áttanulmányozása után jelentett ki csak, azt a közmondattá érlelődött véleményt, melyről ha nem is tud magának szabadosan kifejezni, minden művelt halandó meg van győződve, hogy a drámai irodalomban a legremekebb műtani Othelló ugyan, de ezért Schakkespere mégis legnagyobb, legsodálatosabb Hamletben.

Terra ingonita ez nekem fiam, de azért szeretem ha nem mondtam bolondot.

Képzeltetni menyire vágytam egyenes véleményét hallani játékaimról, de mert magától nem szólott resteltem erőltetni. Beértem a következtetéssel, hogy mikor azt állította, hogy Othellót tudta volna játszani, úgy értette, hogy tudta volna úgy, mint én; talán olyan jól. Mikor pedig Hamlet ábrázolására magát képtelennek tartotta akkor talán azt a mit abban télem látott: valamennyire talán csodálta is. Apám! Ha nem így van: Bocsásd meg hiúságomat!

néznék. Tudomásom szerint Kgyelmes Uram, törvényeink a magyar korona területén mindenkit egyformán köteleznek: úgy magánszemélyeket, mint hatóságokat s utóbbiak a törvények régrehajtásánál azok alól kivételt nem tehetnek s személyes tekintetek által magukat befolyásoltatni nem engedhetik. Ez elv szerint lett volna elbirálandó a közigazgatási bizottság július havi üléséről elmaradásomat igazoló zárt levelezőlapon tett jelentésem. Vagy szabályszerű volt az formai szempontból vagy szabályszerűtlen; előbbi esetben azt elfogadni s érdemileg tárgyalni — utóbbi esetben pedig feltétlenül elutasítani kellett volna; — oly harmadik eshetőséget azonban, hogy ha jelentésem szabályszerűtlen lett volna, ennek konstátálása mellett mégis tudomásul lenne vehető és így a vármegye főispánjának kedélyhangulatától függővé lenne tehető, hogy a törvény rendelkezései alól »kivételeket« is engedhessen, alkotmányos államokban semmi féle törvény meg nem engedhet. — »Kegyelmi joga« csakis a koronának van.

Kénytelen vagyok tehát Udvarhelyvármegye főispánjának alkotmányos szempontból ezen igen megdöbbentő felfogása ellen jelen előterjesztésemben tiltakozni, annyival is inkább, mert jelzett 1622—898 kzb. sz. a a főispáni határozatban a vármegye főispánja az egyéneket, a szerint, szerencsések-e ő Méltóságával magánlevelezésben állani, avagy sem, két osztályba méltóztatott osztani s igen bő tápot adni azon hiedelmek, hogy a közigazgatás fenti osztalozás szerint más-más mértékkel mér s szerény jelentésem is elfogadtatott volna, ha előbbi osztályba tartoznám.

Részemről soha sem óhajtottam törvénytellen ellentétben álló kivételes kegyet élvezni, de már a hivatalos eljárás komolysága s a főispáni állás méltósága érdekében is, — utóbb felfejtetek alapján jelzett főispáni határozat teljertalmu hatályon kívül helyezéséért kell esedeznem Nagyméltóságodhoz, ki szerény nézetem szerint, miután a kérdés ezen alakjában nem tartozik az 1876: VI. törvényzikk 81-ik §-a szerinti elbírálás alá — egyedül illetékes dönteni.

Fiátfalva, 1898. augusztus 6.

Maradtam Nagyméltóságodnak legalázatosabb szolgájá
Ugron Zoltán,
mint az Udvarhelymegyei közigazgatási bizottságának tagja.

Automata szerelem.

A kézzel fogható csodák korszakát éljük. A mi azelőtt lehetetlenségnek tünt föl s az álmok országába tartozott, az ma a villamoság korszakában megtestesíti a tudomány. Egyik csodás találmány a másik után. Holnap már arra ébredhetünk föl, hogy valami örült matematikus föltalálja Archimedes óriási emeltyűjét s kibillentí a földgolyóbist helyéből.

A villanyosság korszaka is — mint a többi — apróbb alperiodusokra osztható föl. Ma például az automata láz dühöng annyira, hogy rövid idő alatt fölöslegessé válnak az emberek. Hiszen mindent elvégez az automata.

Mennyivel egyszerűbb az eljárás pl. egy automata szolgál, mint az igazival. Csak megnyom az ember rajta egy gombot s az automata föl szolgál, söpör, tisztogat, tüzet rak, szalad s ki tudja mi mindent csinál meg. Az igazi szolgának van ugyan több gombja is, a legnagyobb a feje — de azokat ugyan hiába nyomogatja az ember, egyik olyan érzéketlen, mint a másik.

A sör, bor, ételadó automatákról nem is szólunk, valamint a legújabbban kísértő automatáról sem, mely a telefonos kisasszonyoknak csinált volna veszedelmes konkurrencziát. Erre az automatára kisütötték,

hogy nem válnék be. Hiába! Nőkkel szemben még az automaták is megbuknak.

Mindez azonban háttérbe szorul a legeslegújabb automata mellett, mely új korszakot van hivatva teremteni az emberiség érzelmi pályáján.

Ez a szerelem automataja. Megfordítjuk a címet, hogy sokáig kétségben ne maradjon az olvasó. Nem az automaták szerelméről van szó. Az automata sohasem szerelmes. Csak akkor, ha ráparancsolnak.

Ehhez egy automata Ádám és Évát kellene tereíteni, no meg egy automata kigyót, meg... no de nem folytatjuk tovább, mert a képtelenségek világába tevedünk vagy magunk is automatává jegecedünk.

Tehát olyan automatáról van szó a mely szerelmet árul, olcsó, drága és szabott áron. Egy nagy csarnokban vannak az automaták elhelyezve, melynek homlokzatán a szerelem istennőjének szobra a következő feliratot tartja:

— Itt szerelem kapható.

Belépve a csarnokba, sorba nézzük az automatákat, melyek különböző felirattal ékeskednek,

Az egyikre ez van írva:

— Pillanatnyi szerelem, a résen egy 20 filléres bedobandó.

A másikon:

— Egy napos szerelem, — ára két korona.

Egy hónapos szerelem, Az automata szája üregebe tíz frt dobandó.

Azután ott találjuk sorba a két, három, négy, öt, hat, hét és nyolcz hónapos szerelmet.

Ezután következik az egy éves szerelem. Ára 100 frt.

Legeslegutolsó a holtig tartó szerelem. Ára annyi, mint az automatáé, t. i. a ki erre aspirál, elviheti az automatát is.

Aztán van nemcsak idő, hanem minőség szerinti automata szerelem. Ott találjuk az ábrándos szerelmet, ára két krajczár, az idóális szerelmet, ára egy fillér, a szenvedélyes, melynek ára már forintokra szokik fel, a hü szerelem ez a legdrágább.

Hogy hogyan veszi meg és veszi be a vevő ezt az automata szerelmet, annak kitalálását az olvasóra bizzuk. Annyiról biztosítjuk, hogy mindez való és nem lehetetlen. — Egyben arra kívánjuk még figyelmét felhívni, hogy a néha túl magas árak a nemsokára bekövetkezendő végeladáson, vagy csőd esetén, melyen az összes raktáron lévő és araságoktól levetett szerelmek mélyen leszállított áron fognak eladatni, avagy a legtöbbet ígérőnek odaadni — sokkal olcsóbban juthatnak majd szerelméhez. S még egyet az élelmesebbek számára. Ebben a csarnokban csak eladnak. Tehát nem vesznek szerelmet.

Az automaták tulajdonosa

Mumm.

H I R E K.

* A Csokonai kör választmánya tegnap d. e. Széll Farkas elnöklese mellett ülést tartott, amelyeknek egyik fontos tárgya volt a debreczeni színészet megünneplésénél Széll Farkas elnök helyettesítése. A Csokonai kör érdemes elnöke ugyanis akadályozva lesz abban, hogy az ünnepélyen jelen lehessen — miután már rövid idő múlva szabadságra távozik, — az ünnepnek az előkészítésében sem vehet részt. Ennélfogva helyettesítését kérte a választmánytól, — mely e tiszttel Komlóssy

Arthur másod alelnök, városi főjegyzőt biztat meg, míg az első alelnök Gerecs Kálmán a színeszet történetét írja meg, amely munkával a rendkívüli mértékben el van foglalva. Komlóssy Arthur egyúttal arra is felkérte, hogy belátása szerint végrehajtott bizottságot alakítsa, amely a már megállapított keretben az ünnepélyt vezesse. Dr. Benedek János titkár egy hónapi szabadságra menvén, teendőit dr. Kardos Albert vállalta el.

* **A kir főügyész helyettese** Pongrácz Jenő kir. főügyész hosszabb szabadságot élvez s ez idő alatt Lázár Kálmán nyíregyházi kir. ügyész helyettesíti.

* **A dalárok érkezése Aradon.** Dacára az esőnek és sarnak, impozáns volt a hó 13-án az ország minden részéről Aradra seregülő sok száz dalár bevonulása. Tegnap az egész nap a vendégek fogadtatásával, elszállásolásával és az ismerkedéssel telt el: A város fel van lobogóva, az utcákon százával hullámlanak a közönség mindenféle, ünnepi hangulat ömlik el az egész városra.

* **Hymen.** Budapest Gyula folyó hó 18-án fog örökhűséget esküdni Horváth Ilona kisasszonynak, Örvényi Ottó és neje Horváth Ilona kedves leányának Debreczenben.

* **A Petőfi-dalkör ülése.** Következő értesítést vettük: Meghivas, a «Petőfi-dalkör» által 1898. év aug. hó 16. napján, azaz kedden d. u. 6 órakor a városbába kis tanács-teremben tartandó választmányi ülése. Debreczen, 1898. aug. hó 12-en. Komlóssy Arthur elnök. — Targyak: 1. Köszönőlevelek. 2. A dalkör működése és tervbevitel kirándulása. 3. Tagsági és folyó ügyek. 4. Borus Ferencz titkár bucsulevele és lemondása s helyettes titkár választása.

* **Magyar név.** Hazslinszky István debreczeni gubászmester és kisköri gyermekei, Julianna, Ferencz és József Forgácsra, Rosenfeld Laszló és Rosenfeld Miklós, h-dorogi lakosok Radó-ra, Kozsompal b. újvárosi lakos és kisköri leánya Julianna Szepesi-re Groszmann József b. újvárosi lakos valamint kisköri Róza és Szidónia leányai Gal-ra változtattak vezetéknevüket. Lichtenstern Izidor huszti illetőségű debreczeni lakos vezetéknevének Komáromy-ra való változtatását a belügyminiszter megengedte.

* **Betyárélet.** Hirhadt gonosztevő került H.-Böszörményben burokra. Szabó Sándor névre hallgat az illető; származásra nézve pedig füredi. — Régi mestersége a lókötés, a Paál Dániel által elfogott betyárok bandájában mint vezér szerepelt. Sokszor összeütközésbe jött azért a törvénnyel, két három ízben 21 évet töltött már a börtönben. De hat a vér nem valhatik vízzé, a megrögzött gonoszszágot nehéz levethetni. Újabb bizonyítást adta ezen tapasztalatnak Szabó folyó hó 5-én, midőn éjjel 10—11 óra között Kövér Imre reti lakos tanyájáról, hol latogatásban volt, elindult Fehér Marton tanyájára dinnét lopni. Fehér hamarosan észre vette az alkalmatlan vendéget, megállásra szólította fel. — Szabó azonban futásnak eredt. Fehér belátván azt, hogy a tolvajt gyalogosan utól nem érheti, lóra kapott fel és úgy vette üdözöbe a tolvajt. Ez midőn látta, hogy üdözöje elől el nem menekülhet, visszafordulva forgópisztolyt rántott elő s azzal egymásután kétszer Fehér Martonra rálőtt. Egyik lövése sem ejtett komolyabb sebet, bár mind a kettő talált. — Egyik golyó Fehér állat másik koponyacsontját horzsolta. Fehér elsőbbsen meghökken a lövésektől, de nem vesztette el lelekjelenlétét, közlebe ugorva a zsványnak, a forgópisztolyt kezéből kicsavarta, őt pedig a földre teperve segítségért kiáltott. Csakhamar megérkeztek a közeli tanyai lakosok, kiknek segítségével Szabót megkötözték, behozván a városba, a csendőrség kezei közé szolgáltatották.

Polgáry Imre csendőrbiztos, Fajt Jakab csendőrmester, Szorbiczky Lajos őrzető erélyes nyomozást indítottak a Szabó ügyében, ez alkalommal Szabó azt vallotta, hogy mielőtt a rétre jött volna, a Nagyhortobágyról két lovat lopott s azokat a Kövér Imre tanyájára szállította, hogy azokat Kövér majd eladja valamelyik vásáron.

A Kövér Imrénél megtartott alapos házkutatás alkalmával a két lovat már nem találta meg a csendőrség sőt Kövér a Szabóval cimboraságot is tagadta, bár a közeli tanyai lakosok állítása szerint a két ló csakugyan a Kövér istállójába halt, sőt Kövér még abrakot is adott nekik. Kihallgatás után Kövért, kinél semmi nyomot nem találhattak, szabadon bocsátotta a csendőrség, Szabót pedig átszolgáltatta a járásbírósnak, a hol kiderült, hogy egy korábbi lólopásért most is két évi börtönbüntetésre várakozik rá.

* **Állategészségügy Hajduvármegyében.** Hajduvármegyében a múlt héten a következő állatbetegségek történtek:

Veszétség: Szováthon 1 udvaron, összesen 1 községben 1 udvaron.

Takonykór és bőrférg: Földesen 1 udvaron, Mike-Pércsen 1 udvaron összesen 2 községben 2 udvaron.

Sertésvesz: B.-Újvároson 4 udvaron, Cségen 1 udvaron, Földesen 16 udvaron, H.-Böszörményben 1 udvaron, H.-Dorogon 1 udvaron, H.-Hadházon 1 udvaron, H.-Nánáson 1 udvaron, H.-Szoboszlón 7 udvaron, Kabán 5 udvaron, Nádudvaron 5 udvaron, P.-Ladányon 3 puszta, Szováth 1 udvaron, Tetélenen 2 udvaron, összesen 13 községben.

* **Hálaadó istentisztelet.** Ő Felsége a király legmagasabb születésének évforduluti napján, csütörtökön, aug. 18-án a debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközség Pásti-utcai templomában, reggeli 1/27 órakor, ünnepélyes hálaadó istentisztelet fog tartani, melyen való megjelenésre a hívők ez uton is meghívotnak. Az előjáróság.

* **Tűzvész fenyegette h.-pályi községét** ismét a múlt éjjel. Erdélyi Lajos házában ösmeretlen okból tűz támadt, mely — ha idejekorán észre nem veszik és nem oltják, az egész községet elhamvasztotta volna. Krausz Herman Albert és Tóth János fáradságtalan működésének köszönhető, hogy a tüzet — mielőtt végzetesse vált volna — elfojtották. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A h.-pályi községi előjáróság és lakosság deputációja és közbiztonsága nagyon is megkövetelne, hogy az ottan sűrű előforduló tüzesetek okozóját felfedezzék, mert hiszen az mégis tűrhetetlen, hogy egy-két szédelő betyár gonoszlelkűsége miatt az egész község közbiztonsága annyira veszélyeztetve legyen.

* **Eljegyzés.** Fogael Sámuel Monostor-Pályi kereskedő eljegyezte Neumann Ignác helybeli kereskedő bájos leányát, Malvinát.

* **A budapesti m. kir. állami felső ipariskolába** (VIII. Népszínház utca 8. szám) a beiratás szeptember hó első napjától 5-k napjára tart.

Az intézetnek négy szakosztálya van, u. m. a gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztály.

Rendes tanulókat felvétetnek: a) kik a polgári iskola gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból s algebrából, a mértanból és mértani rajzból;

b) a kik az ipari szakiskolák második évfolyamát jeles eredménnyel végezték;

c) iparossegédek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készültséget tanúsítanak.

A vegyészeti, fémvasipari és a faipari szakosztályba az iparostanonciskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvétetnek rendkívüli tanulóknak.

A beiratkozásnál bemutatandó iratok: a keresztlevel vagy születési bizonyítvány. — az elvégzett középiskolai osztályokról szóló bizonyítványok, — a hitelesített gyakorlati bizonyítvány, hímző oltási bizonyítvány.

A beiratási díj egész évre 2 frt, a tandíj félévénként 10 frt.

Az igazgatóság kézzséggel szolgál felvilágosítással.

* **Héjasfalvi sírok.** Petőfi eleste alkalmával nem csak Fejéregyházán. hanem Héjasfalva határára is temetőt rendeztek be az ott elesett hősöknek. Most, a mikor a Segesvári Petőfi szobor-bizottság tervbe vette, hogy a sírok felett levő ideiglenes fakeresztek helyett egy monumentális emléket emel, általános lett mindenféle a meglepetés. A közönség egyáltalán nem tudta, hogy Daczó, Zeyk és több hősi halált szenvedett magyar vitéz tetemei felett évtizedek előtt egy sírt gondozott s ideiglenes emléket emelt a Héjasfalván a hazafias érzületéről nevezetes már néhai főúr gr. Haller József. A Zeyk család is aaban a tudatban él, hogy Zeyk Domokos a titán, Fejéregyházán pihen. A kolozsvári történelmi muzeum több egykoru tanuval óhajtott megajlapittatni ama sírhely hiteleségét, melyet néhai Haller József gondozott.

* **Halálozás.** Puchlin Mihály debreczeni polgártársukat és családját súlyos csapás érte: a hű élettárs és gondos édes anyja: Puchlin Mihályne sz. Füvesy Berta f. hó 14-én elhunyt. Miről a család a következő gyászjelentést adta ki: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetlen jő nőnek, anyának, testvérnek, páratlan jó sógornénak és rokonnak néhai Puchlin Mihályne sz. Füvesy Berta asszonynak f. hó 14-én, este 7 órakor, életének 48, boldog házasságának 26-ik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. Felejtetlen halottunk hűlt tetemei f. hó 16-án d. u. 5 órakor fognak a r. katedrális szertartása szerint a Méliusz-tér 12. sz. (Kossuth utcai) háztól a Szt-Anna-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise adozat f. hó 17-én d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatni. Mely végtisztességetekre rokonaikat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1898. aug. 15. Férje: Puchlin Károly. Gyermekei: Kázmér, Mariska, férjével Viktárius Imrével, Berta, Amália, Gyula. — Testvére: Füvesi Bertalan önjével Piroos Rózával és gyermekeivel. — Sógornői: Özv. Füvesi Gyuláné, Özv. Fulóné Puchlin Czeczília, Özv. Puchlin Péterné Péterné gyermekeivel. Sógora id. Puchlin Kázmér több rokon nevében is. Az örök világon fényszeredjek neki!

* **Elfogott csavargónó.** A rendőrség Barna Erzsébet kerítőnő lakásán Vid a Eszter hely és foglalkozás nélküli csavargónót, ki a városból ki volt tiltva elfogta. Illetőségi helyére fogják toloncolni.

* **Örökbeadás.** Egy szegény anya 4 éves szép kis leánykáját örökbe óhajtaná adni, mivel gyermekét nyomorult helyzeténél fogva eltartani nem képes. Aki a gyermeket örökbe fogadni hajlandó, az jelentkezze az I. ker. kapitányságnál.

* **Talált napernyő.** Találtatott egy értékes napernyő. Igazolt tulajdonosa átveheti a IV. ker. kapitányságnál.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás. aug. 15.

Határidőüzet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.21
Tengeri júliusra	4.15
„ augusztusra	3.94
Rozs őszre	6.30
Zab szeptemberre	5.15

Ertéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztrák hitelrészvény	360.80
Magyar „	394.50
Államvasuti	361.50

* **A kinek meg kell házasodnia.** Őszbe csavarodott hajú, 68 éves parasztember állít be az anyakönyvi hivatalhoz, hogy ügyes-bajos dolgot elintézzék.

— No, mit akar, jó öreg? Hogy hívják?
— kérdező az anyakönyvvezető.

— Nagy János volna a becsületes nevem, szolgál-tjára a tekintés urnak. — Nagy sor hozott engem ide kérem alázatossággal...

— No, csak szaporán térjünk a dologra — mondja az anyakönyvvezető türelmetlenül, — mit akar tulajdonképpen?

— Hát csak azért gyöttem vón én, hogy a tekintés ur utbaigazítson. Mert hát tudni asszony köll a házhoz, mivel hogy a fiam meg a lányom itt hagyott. Hej, nagy az én bajom! Jobb lenne már nekem a sírba nyugodnom.

— Hát aztán miért kell még házasodnia? A miért a fia elhagyta? kérdezősködött az anyakönyvvezető.

— Ugy történt a dolog, kérem szeretettel, — felelt a kérdező — hogy a fiamra, tetszik tudni, meg a lányomra ráírtam a házamat, meg a kis földemet; gondoltam, majd eléledegek náluk. De rem úgy történt. Mikor a kis vagyont elosztott közöttük egyik a másikhoz küldött kúni, végre még ki is löktek. Most nincs senkim se, a ki gondomat viseljei mert hát özni kell és azért. A zokogás elfojtotta a szót.

— No jól van öreg, csak szerezze be az okmányokat s aztán jöjjenek fel azzal az asszonnyal, a kit el akar venni — nyugtatja meg az anyakönyvvezető.

— Mem asszony az kérem hanem jány — volt a felelet.

— Lány? Hát aztán hány éves?

— Szeót Mihály napkor lesz 18 könyöröm alásan...

Felfüggesztett megyei főtisztviselők.

— A Krivány-ügy szenzációja. —

A tegnapi két nagy szenzációját hozta a Krivány-ügynek. Az egyik a belügyminiszter leirata, a melyben Vajda Ottó miniszteri tanácsos vizsgálata alapján kimondja, hogy az úrvapéntári rovincsolóit vétkes mulasztás terheli s ennek alapján utasítja a közigazgatási bizottságot, hogy Szathmáry Gyula alispánt, Schwéger Alajos főszámvevőt és Vörös Vidort főtisztviselőt felfüggeszesse fel állásától.

A másik szenzáció azt bizonyítja, hogy Krivány el. A götbedrgi rendőrigazgatóság levele szerint az, aki a »Themis« hajóról leugrott, nem Krivány volt, hanem egy berlini fiatalember. — A Stockholms-Tidningen hirtelvé tehát vagy misztifikáció, vagy egyszerű téves hír.

A két szenzáció részleteiről az alábbi tudósítást adjuk:

A felfüggesztett főtisztviselők.

Óriási feltűnést keltett rendelet érkezett tegnap Fábian László főispánhoz, mint a megyei közigazgatási bizottság elnökéhez Perczel Dezső belügyminiszterrel.

A belügyminiszter csaknem két ivre terjedő, hosszú leiratában először kijelenti, hogy bár annak idején tudomásul vette a közigazgatási bizottságnak az úrvapéntári sikkasztás ügyében tett jelentését, azonban a Vajda Ottó miniszteri tanácsos által vezetett vizsgálat jegyzőkönyvének áttanulmányozása után az abban felhozott körülmények alapján a közigazgatási bizottság intézkedését nem tartja ki elégitőnek.

Felhívja a közigazgatási bizottságot, hogy a másolatban itthagyt vizsgálati jegyzőkönyv tekintetbe vételével Szathmáry Gyula megyei alispánt, Vörös Vidort megyei főügyészt és

Schwéger Alajos megyei főszámvevőt állásuktól fűggeszse fel.

A miniszter ezután a törvényhatósági bizottságot hívja fel, hogy az alispán helyettesítéséről gondoskodjék, végül utasítja Fábian László főispánt, hogy a főügyész és főszámvevő hivatalába helyettesítet rendeljen.

Az intézkedésnek hosszú és az idevágó törvényparagrafusokkal és rendeletekkel sűrűn támogatott indoklása azt hozza fel, hogy a miniszter a vizsgálati iratokból arról győződött meg, hogy az úrvapéntári rovincsolások nem a kellő pontossággal ejtettek meg és a körül mindazokat, a kik a rovincsolásnál közreműködtek, vétkes mulasztás terheli és a vizsgálati érdeke úgy követeli, hogy a vizsgálati leírás alatt ezek is felfűggesztessenek.

Ma délelőtt tizenegy órakor ült össze Arad megye közigazgatási bizottsága, hogy döntést hozzon a belügyminiszter azon rendeletére, a melylyel felhívja a bizottságot, hogy Szathmáry Gyula alispánt, Vörös Vidort főügyészt Schwéger Alajos főszámvevőt fűggeszse föl állásától.

A leirat mindenfelé nagy feltűnést keltett és a közigazgatási bizottságnak vidéken lakó vagy nyaraló tagjai közül többen már tegnap bejöttek Aradra és egymás között konferenciákat tartottak a teendőkre nézve.

A megállapodások szerint — a mint biztos forrásból értesülünk — a közigazgatási bizottság olyan határozatot fog hozni hogy a felfűggesztésre vonatkozó meghagyást csak Schwéger Alajos megyei főszámvevő tartja indokoltnak a kit a hamisított főkönyvi kivonatokért felelősség illet: ellenben az alispán és a főügyészre vonatkozólag — miután ellenük újabb adat merült fel — nem tartja indokoltnak. Mégis nehogy a vizsgálatot huzzák-halaszszák a bizottság eleget tesz a miniszter felhívásának és mind a három tisztviselőt felfűggeszti állásától.

Irodalom és művészet.

Az ember tragédiája Londonban. A magyar színpadi irodalom remeke, »Az ember tragédiája« mint a legjobb forrásból értesülünk, angol nyelven is színre fog kerülni, még pedig London egyik legelőkelőbb színházában. A darab londoni előadása körül egy hazánkfi, ki már 20 év óta Londonban lakik s aki ott színházi ügynökséget alapított. Ő volt az, aki az angol színházi világot Madách remek művére figyelmeztette s aki előkészítette a magyar remekmű számára a tét. A drama londoni előadásának ügye már olyan stádiumban van, hogy az Első Magyar Színházi Ügynökség útján már meg is kötötték Madách Aladarral, a halhatatlan szerző fiával a szerződést, amelyben ez »Az ember tragédiája« előadási jogát egész Angolországra eladja. Forrásunk szerint, amelyből hírünket kapjuk, Angolország első drámai művésze Irving rendkívül érdeklődik a magyar drama iránt s Ádám szerepét, minden valószínűség szerint ő fogja kreálni. »Az ember tragédiája«, mint ez a londoni színpadokon már szokas, a legfényesebb kiállítással fog az angol közönség elébe kerülni.

III. Olvasókönyv (magyar református népiskolák III. osztálya számára), melyet Vincze József és Sinka Lajos szerkesztettek a napokban kerül ki a sajtó alól.

Hogy Szerzők a munkájokkal a pedagogia érdekében halálatos szolgálatot teljesítenek, ezt bizonyítja az odaadó gondosság és ügyszereget buzgalma, mely a kiadott tankönyvet jellemzi, valamint a szíves fogadtatás, melyben a szerzők által korábban kiadott II.

olvasókönyv is részesült; ezen tankönyvet ugyanis a többek közt az összes debreczeni ref. népiskolákban használják.

A könyv ára 32 kr., kapható Vincze Józsefnél Fődesen és Láng József könyvkereskedésében Nagy-Váradon.

»Vidám versek« cz. költeménykötet hagyta el a Csokonai nyomda részvénytársaság sajtóját, melyre a közönség figyelme már előzetesen is fel volt hívva. Szerzője a költemény fűzérnek Szini Péter a debreczeni hírlapirodalom fáradhatatlan munkása. E verskötet a modern társadalmi élet jelenségeiből vett zsánerek gyűjteménye... találós humorral és satiricus elmeélel ostorozza társadalmi életünk ferdeségeit anélkül, hogy a jóízű és nemes igazságérzet ellen vétene. Épen ez a jóízű humor az, a mi e verseket kellemes szórakoztatóvá teszi. Helyen-helyen már ismeretes tárgyat öltöztet modern ruhába a szerző p. o. a 9. oldalon ezen verse: »A négy alap művelet« — azonos tárgy mint egy régi poétának »Szamadás« cz. költeménye, mely így kezdődik: »A lány magába semmi, a férfi mindig egy. — Mert a leány csak akkor számít ha férjhez megyen.«

Egyébiránt a versek részben már ismeretesek, mint a debreczeni lapokban közölt tárczaversek. A mai irodalom kedvelő közönség, mely annyi hitvány verset kénytelen olvasni, »Szini Péter« verskötetét őszinte örömmel fogadhatja és olvashatja. Ajánljuk e könyvet a közönség jóindulatába. Ára 2 korona. Kapható Debreczenben a Szerzőnél, aki egyszersmint a »Debreczeni Reggeli Ujság«-nak főmunkatársa. Mutatványul itt közöljük a következő zsánert:

Igazságszolgáltatás.

Törvény előtt áll a szegény,
Mert ellopott egy kenyert,
Sok a gyerekek... munka nincsen...
Végzésükben mit tehetett.

A védelem mit sem használ
Követik a törvény útját,
S a szegényt, ki kenyeret lopott,
Hat hónapra el is csukják!

Törvény előtt áll a főúr,
Mert kocsisat agyonlőtte.
Vádelevelét tisztelettel
Olvassák fel im, előtte.

A jó birák, fiskálisok
Szónokolnak hön mellette
S felmentik, mert kibizonyul,
Hogy önvédelemből tette!

A »**Vasárnapi Ujság**« aug. 14-iki száma 29 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Dr. Schmidt József, a kereskedelemügyi miniszterium új államtitkára (arczképpel). — »Mária.« Költemény Ambrozovics Dezsőtől. — Regénytár: »Dama.« Történeti körkép. Irta Baksay Sándor (Kinnach László eredeti rajzaival.) — »A két lábú farkas.« Regény. Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj (képekkel); oroszról fordította Ambrozovics Dezső. — Arany László szépprózai dolgozataiból: I. Az iratos füvet szedő leány. II. Egy különös vénleány. — »Az ezredévi hódoló diszmenet körképben« (képekkel Divald felvételei után.) — »Más világok, mint a miénk« (képekkel a Mars és Jupiter csillagokról) Hoffman Ottótól. — »A 60-ik gyalogezred jubileuma« (arczképekkel) Farkas Emődtől. — »Télyf Iván« (arczképekkel). — »Az időjósok új módszere.« — »A Vesuvius amerikai dinamit-szóró hadihajó« (képekkel). — Parisi divattudósítás. (divaképekkel). — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyletek, Sakkjatek. Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadókivatalában. (Budapest IV., Egyetem-u. 4. sz.)

Ugyanitt megrendelhető a «Képes Néplap», legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 forint 40 krajczár, félévre 1 forint 20 krajczár.

A kit kétszer ítélnék el.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 14.

Parját ritkító eset történt a nagyvárad kir. törvényszék előtt. Ugyanazon egyent ugyan azon bűncselekményért kétszer ítélnék el, mind a törvényszék, mind a nagyvárad kir. ítélőtábla és a m. kir. Curia. Az eset annál érdekesebb, mert a bíróságok úgy a cselekmény minősítése, mint a bűnletes mértékében mindkét ítéletükben egyező határozatot hoztak.

Az érdekes bűnügy előzményeit a következőkben ismertetjük:

Meg 1896. február hó 26-án vidám hangulatban haladtak hazafelé Hegedüs István és Nagy Marton udvari lakosok. Egyszerre csak gondolt egyet Hegedüs s farkos botjával oly súlyosan ütötte fején minden előzetes szóvalás nélkül régi haragosat Nagyt, hogy az nyomban összerogyott. Földön fektében még egy néhány oly súlyos ütést mért rá, hogy balkarja elröppött. A súlyosan sérültet beszalították a bihari megyei kórházba.

A kórház igazgatója kötelességéhez képest s tekintettel Nagy Marton súlyos állapotára jelentést tett a nagyvárad kir. ügyészhez, mely aztán a törvényeknél azt az indítványt terjesztette elő, hogy Nagy Marton súlyos sérülése tárgyában a vizsgálat rendeltesse el s annak teljesítésével a központi vizsgálóbíró izassék meg.

Ezt megelőzőleg a szerepi csendőrség vizsolt a b. ujfalu i bíróságnoz tett jelentést, megjelölve a felelőket, Hegedüs Istvánt. A b. ujfalu i bíróság viszont jelentette a csendőri tényvizlatot a nagyvárad kir. ügyészhez, mely aztán Hegedüs István ellen a fenforgó súlyos testi sértés bűnétet mélt a vizsgálat elrendelését — s annak teljesítésével a b. ujfalu i járásbíró-ág megbízását indítványozta.

A vizsgálatot foganatosította a központi vizsgálóbíró, foganatosította a b. ujfalu i bíróság is. Kihallgatva úgy a központi vizsgálóbíró, mint a b. ujfalu i bíróság vádlóként Hegedüs Istvánt és panaszosként Nagy Martont.

A tényállást úgy a panaszos, mint a vádlott mindket vizsgálat során egyezően adta elő.

A b. ujfalu i járásbíró-ág által foganatosított vizsgálat azonban előbb lett befejezve s így annak alapján már 1896. júl. 31-én a nagyvárad kir. törvényszék elítelte Hegedüs Istvánt 1 évi börtönre, mely kitételét a nagyvárad kir. ítélőtábla 1897. jan. 11-én hozott ítéletével 8 havi börtönre szálította le s a kir. Curia végre 1897. december 9-én kelt ítéletével a kir. ítélőtábla ítéletét helyben hagyta.

A Curia ítéletének kihirdetése 1898. jan. 22-én történt meg s ezen napon Hegedüs István 8 havi börtönbüntetésének kitétele végett az ügyészégi fogházban elzaratott.

A másik — a központi vizsgálóbíró által foganatosított vizsgálati iratok alapján, 1897. júl. 12-én tartott ülésében elítélte a tör-

vényszék vádlottat szintén 1 évre, a tábla leszállította büntetését 8 hónapra, majd a Curia 1898. apr. 29. ítéletével helybenhagyta a kir. ítélőtábla ítéletét, szóval ezen ítéletek teljesen megegyeztek az előbb hozott ítéletekkel.

Ezen adatokból kitűnik, hogy mindkét esetben, a törvényszék és kir. ítélőtáblai ítélet kihirdetésekor Hegedüs István szabadlábon volt s így az ítéletet hozott s a felsőbb bírósági ítéleteket kihirdetett kir. törvényszék előtt nem tünhetett fel az, hogy a vádlott ellen ugyanon bűncselekmény miatt már ítélet hozott, ami annál is inkább érthető, mert a törvényszék által tartott végtárgyalásokon más-más bírák voltak a tanács tagjai s más-más ügyészek jártak el közvadászként.

Mikor az utóbbi (1898. jun. 21-iki) hatánapra Hegedüs István megidéztetett, hasonló nevű atyja vette át az idézvényt s megjelenvén a törvényszék előtt, erősen protestált az ellen, hogy őt valaha elítélték volna; aki Nagy Martont megverte — ugymond — az ő tulajdon édes fia, ki ezen verekedésért már az ügyészi börtönében tölti büntetését.

A törvényszék tanács tagjai s az ügyész meglepetve tekintettek az előttük álló emberre.

Azután értesítést szereztek be a fogház-felügyelőtől s elővezették a fogházból Hegedüs Istvánt s ekként meggyőződtek arról, hogy ugyanazon bűncselekményért kétszer ítélték el Hegedüs Istvánt.

Ennek konstatálásával a Curia ítéletének kihirdetése s miután az jogerőre emelkedett a vádhatóság képviselőjében Meszlényi Antal dr. kir. ügyész perújítással élt s indítványozta, hogy a kir. törvényszék kir. ítélőtábla és m. kir. Curianak utóbb hozott ítéleteinek hatályon kívül helyezésével Hegedüs ellen a további büntető eljárás szüntessék meg.

A kir. törvényszék az ügyészi indítvány értelmében határozott.

Hálalkodások között ment vissza Hegedüs czellájába, miután az elnök azon kérdésére:

— Nem tudott kend szólni, hogy már egyszer ugyanazon verekedésért elítéltük, azt felelte:

— Hát instálom szólhattam volna, de nem érték en a nagy törvényhez.

8230—8277

1898.

Árverési hirdetmény.

A »Debreczen« szab. kir. város tulajdonát tevő »Gugyori« nevű csapszék és az ahhoz tartozó 93 hold s 202 ööl föld árverésen leendő haszonbérbe adására a **f. 1898 évi aug. hó 24-ik napjának d. e. 9 órája** a városház nagytermébe kitűzetvén, értesítettnek a bérelni szándékozók, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a számvevőségél bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1898 augusztus 11-én.

A városi tanács.

Mintegy 200 kataszt-rális hold prima homok-birtok, Debreczen környékén, közel a városhoz, a melyből 25, esetleg 30 hold kitünő fekvésű szőlőtelepnek legalkalmasabb, igen olcsó áron és kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Turai Farkas irodájában, Miklósu-telez, Turai-udvar.

Haszonbérleti hirdetmény.

A mélt. Gróf Csáky család bihari uradalmi birtokai közül a Körösszeg-Apáti község területén fekvő mintegy 1334. kat. hold szántó, kaszáló és legelőből álló gazdaság, gazdasági épületekkel együtt f. 1898. évi október hó 1-től 8 egymásután következő évre haszonbérbe kiadó.

Az évi haszonbéri összeg minimumát az eddig fizetett 14500 frt évi bére képezi, melyen alól a birtok ki nem adatik. A haszonbérlet közelebbi feltételei alulírott uradalmi ügyésznél (Nagyvárad főtelez 698. sz. a.) a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Haszonbérletre szándékozók felhívataknak, hogy haszonbérleti zárt ajánlataikat melyekben a részletes feltételek ismerete és elfogadása világosan kiteendők, **f. 1898 évi augusztus hó 25-ik napjának délután 6 órájáig** alulírott uradalmi ügyészhez 500 frt bánatpénz kapcsában nyujtsák be. Az uradalom fenntartja magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül belátása szerint választani.

Nagyvárad, 1898 évi aug. hó 10.

Dr. Fazekas Imre

a Gróf Csáky család bihari uradalmainak ügyésze.

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva. **Minták postafordultával.**

Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárak, Zürichben.

(cs. és kir. udvari szállító).

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik —

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenek, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.